

Porteføljeplan for Landbasert mat, miljø og bioressurser

INNHold

PUBLISERT 26. OKT. 2022 | OPPDATERT 24. MARS 2025

Investeringsmål

Porteføljen for landbasert mat, miljø og bioressurser omfatter Forskningsrådets innsats innenfor forskning og innovasjon for økt kunnskap om naturmangfold og sentrale miljøutfordringer, for matproduksjon og økt verdiskaping i norske biobaserte næringer, samt for sirkulær økonomi. Dette er kunnskapsområder som er sentrale for å nå målene i Forskningsrådets strategi.

Investeringsmålene beskriver retninger for hvordan porteføljens kunnskapsutfordringer skal møtes.

Porteføljeplanen har bred forankring i Idékraft verden trenger, Forskningsrådets strategi (2020–2024). Investeringsmålene skal bidra til god måloppnåelse og støtter opp om alle de overordnede målene i strategien, særlig Bærekraftig utvikling, men også Grensesprengende forskning og radikal innovasjon og Omstilling i næringsliv og offentlig sektor. Tiltakene skal også bidra betydelig til de strategiske områdene i strategien, særlig Grønt skifte, men også Samhørighet og globalisering og Teknologi og digitalisering.

Investeringsmålene er forankret i Forskningsrådets strategi og består av samfunns- og brukermål. Tiltak som igangsettes skal resultere i spesifiserte virkninger og samfunnseffekter i henhold til en investeringslogikk, se figur 1. Se vedlegg 1 for en samlet framstilling av denne porteføljens investeringslogikk.

Figur 1. Skjematisk illustrasjon av investeringslogikken som ligger til grunn for porteføljeplanen.

Porteføljen skal støtte kunnskapsutviklingen innenfor ansvarsområdene – enkeltvis og integrert i hverandre – i nært samarbeid med andre porteføljer og andre aktører nasjonalt og internasjonalt. Samarbeid står sentralt for å møte de store utfordringene, dilemmaene og mulighetene nasjonalt og globalt med mer helhetlig, sektorovergripende kunnskap.

Samfunnsmål

Forskningsrådet legger til grunn at bærekraftig utvikling skal være en premiss for investeringene og at miljømessig, sosial, kultur og økonomisk bærekraft skal bli et strategisk konkurransefortrinn. Skal vi som nasjon og med ansvar i en global sammenheng lykkes med en grønn omstilling, må næringslivet og offentlig sektor se mulighetene og utvikle og ta i bruk nye løsninger og tjenester basert på aktiv bruk av forskning og innovasjon. Grønn omstilling og konkurransekraft basert på sirkulær økonomi må styrkes, og ressursuttak og klimautslipp må reduseres betydelig.

Samfunnsmålene beskriver hvilke samfunnseffekter forsknings- og innovasjonsinnsatsen skal innrettes mot i det lange løp ("impact", se kap. 6.3) og angir en retning for kunnskapsutviklingen. Porteføljeplanen er hovedsakelig innrettet mot Norge. Samtidig er det behov for Norge å delta i internasjonalt forskningssamarbeid og å se kunnskapsutfordringer også i en global sammenheng. Kap. 4.2 beskriver nærmere det faglige grunnlaget for målene.

Porteføljeplanen for landbasert mat, miljø og bioressurser har fem samfunnsmål som bygger opp under Forskningsrådets strategi:

- Norge bevarer, restaurerer og bruker naturen, naturressursene og økosystemtjenestene innenfor bærekraftige rammer.
- Norsk matproduksjon er robust, basert på bærekraftige løsninger og bidrar til økt matsikkerhet.
- Sirkulær økonomi er grunnlaget for produksjon, tjenesteyting og forbruk.
- Biobaserte næringer og verdikjeder skaper store økonomiske verdier og leverer kvalitetsprodukter og tjenester til samfunnet.
- Én helse-perspektivet gir god helse for folk, dyr, planter, jord og miljøet.

Brukermål

En nødvendig forutsetning for å realisere samfunnsmålene er et velfungerende forsknings- og innovasjonssystem. Forskningsrådet skal bringe aktører i forskningsinstitusjoner, bedrifter, offentlig virksomheter og sivilsamfunnet sammen for å frambringe banebrytende og nyttig forskning og innovasjon som er en forutsetning for å kunne nå samfunnsmålene.

Porteføljen for landbasert mat, miljø og bioressurser er en bred tematisk portefølje. Et bredt spekter av aktører innenfor forskningsmiljøer, samfunnsaktører og næringsliv, både nasjonalt og internasjonalt, må involveres for å nå målene. Videre kreves et nært samarbeid med flere andre porteføljer for å løse felles og ofte sektorovergripende kunnskapsbehov.

Brukermålene er rettet mot et bredt spekter av brukere som forventes å ta resultatene i bruk. Brukermålene indikerer således forventede virkninger knyttet til forskningen og innovasjonen ("outcome", se kap. 6.2).

Porteføljeplanen for landbasert mat, miljø og bioressurser har følgende brukermål:

1. Fagmiljøer i forskningsfronten leverer kunnskap av høy relevans for å løse samfunnsutfordringer.
2. Offentlige og private virksomheter og sivilsamfunnet bruker og forvalter arealer, naturmangfold og -ressurser og kulturmiljøer innenfor bærekraftige rammer.
3. Sirkulær økonomi er styrende for næringsaktører, offentlige virksomheter, forbrukere og kunnskapsmiljøer.
4. Produsenter av landbasert mat bidrar til økt selvforsyning og at befolkningen har tilgang på trygg mat av høy kvalitet og diversitet.
5. Små og store bedrifter, FoU-institusjoner, offentlige virksomheter og sivilsamfunn samhandler for å levere kunnskap og gode løsninger for økt bærekraft i en konkurransedyktig bioøkonomi
6. Biobaserte bedrifter styrkes og er levedyktige, og de tar i bruk ny kunnskap og teknologi
7. Offentlig og private virksomheter har kunnskap om og tar i bruk styringsmodeller og digitale løsninger, og handler innenfor rammebetingelser for ressursforvaltning, miljøhensyn og verdiskaping.
8. Private og offentlige virksomheter og sivilsamfunnet bruker kunnskap og er i fronten for å minimere spredning og eksponering av forurensning, miljøgifter, smittestoffer og skadegjørere.
9. Myndigheter og bedrifter prioriterer forebyggende helsetiltak basert på én-helse-perspektivet.

[← Forrige side](#)

[Neste side →](#)

Meldinger ved utskriftstidspunkt 27. april 2025, kl. 20.35 CEST

① **Viktig informasjon**

Til [utlysningane med søknadsfrist 30. april](#) kl. 13.00 betener vi vakttelefonen +47 22 03 72 00 mandag 28. april og tysdag 29. april kl. 08.00–15.45 og onsdag 30. april kl. 08.00–13.00.